

[Dalby.]

grunde til at blive paa Landet rokkes af et saa stærkt Pres fra anden Side, at han maa bøje sig derfor, og det er nu sket.

Landarbejdernes lønmæssige Vilkaar har jo været elendige, ogsaa i det Tidsrum, da Landbruget meget vel var i Stand til at betale en højere Løn. Dengang var den danske Gaardmandsstand haardsindet over for de danske Landarbejdere. Bondestanden som Stand betragtet har ikke vist et blidt Sindelag over for Landarbejderne, heller ikke i Tider, hvor den burde have stillet sig forstaaende over for dem, og nu kommer Nemesis. Nu staar Landarbejderne med bestemte Krav over for det Landbrug, som faktisk i Dag ikke er i Stand til at betale saa høj Løn, som der kan opnaas inden for de andre Erhverv. Dette Forhold maa formidles. Der maa skaffes Landarbejderen Forhold, som han kan taale at leve under, saaledes at han kan befinde sig vel ved at leve paa Landet og føle, at han har de samme Vilkaar som andre, og det mener jeg nu ikke kan lade sig gøre paa nogen anden Maade end den, at man gør Landarbejderen, om jeg saa maa sige, til en Slags kommunal Arbejder. Det maa være saaledes, at han ikke er afhængig af hver enkelt Arbejdsgiver, og at der sikres ham Arbejde hele Tiden til en bestemt Mindsteløn. Hvordan denne Løn skal fastsættes, skal jeg ikke komme nærmere ind paa, det er bare Organisationsformen, jeg vil sige lidt om.

Se, en af de Ting, der gør det utaaeligt for Arbejderen at være paa Landet, er jo, at snart har han Arbejde, og snart bliver han kastet bort. Han betragtes i det hele taget ligesom Maskinen eller ethvert andet Arbejdsmiddel. Han hører ikke til hverken det ene eller det andet Sted, og ikke engang Kommunen som Helhed finder sig forpligtet til i nævneværdig Grad at tage sig af ham, ud over hvad den er nødt til. Saaledes bør det ikke være. Det bør efter min Mening være saaledes, at hver Kommune er forpligtet til at have et passende Antal Arbejdere, som den sikrer en Mindsteløn, mod at disse saa er forpligtede til at yde deres Arbejdskraft. Det vil meget let kunne lade sig gøre, mener jeg, at ordne det saaledes. Der skal jo være den nødvendige Arbejdskraft i Landkommunerne. Der skal være Reservearbejdere til Landbruget, baade Husmanden og Gaardmanden har Brug derfor. Der skal ogsaa være en hel Del Arbejdskraft til det offentlige Arbejde. Saaledes var det jo ikke tidligere.

For ikke saa mange Aar siden blev det offentlige Arbejde udført som Pligt-

arbejde, og det var Gaardmanden eller Husmanden, der maatte yde dette Arbejde. Nu er det nødvendigt, at der findes en Arbejderstab i Landkommunerne lige saa vel som i Bykommunerne. Det maa derfor være rimeligt, at Kommunen paatager sig den Forpligtelse at beskæftige et vist passende Antal Arbejdere, saaledes at Kommunen sikrer dem en Mindsteindtægt og saa vidt muligt bringer dem i Arbejde. Dette med Arbejdet er det vanskelige, men jeg mener, at det meget vel vil kunne lade sig ordne, om ikke paa anden Maade, saa derved, at man siger: Se, nu paalægger vi kort og godt de Folk, som ellers ikke kommer og kræver Arbejdskraft selv, at sætte Folk i Arbejde; vi fordeler Arbejdskraften imellem Præsten, Gaardejeren o. s. v. og forlanger, at de skal beskæftige dem. Paa denne Maade vil man gennem de Perioder, hvor der faktisk er for mange Arbejdere, opnaa at faa dem beskæftiget. Der vil ogsaa ad denne Vej kunne ske det, at Folk, som ikke er i Stand til at betale Arbejdskraft, men som i Virkeligheden har god Brug derfor, ved Tilskud fra det offentlige vil kunne faa leveret Arbejdskraft. Gamle Folk, som ikke selv kan overkomme at faa deres Have gravet, en Husmand, som er syg, eller som paa Grund af sine økonomiske Vilkaar ikke er i Stand til at beskæftige Arbejdskraft, kan man lade faa Arbejdskraft gratis. Jeg mener, at man skal frem ad denne Vej. Jeg skal i øvrigt ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet — jeg ser, at Taletiden er udløbet.

Jeg skal kun til Slut sige, at jeg mener ikke, at de Foranstaltninger, jeg her har antydnet, vil kunne gennemføres ved venlig Overenskomst Organisationerne imellem. Det er ganske givet, at der her maa sættes et Initiativ ind fra Lovgivningsmagten og Regeringens Side, og det er dette Initiativ, jeg her tillader mig at kalde paa.

Holger Eriksen: Jeg vil gerne bede om den højtærede Justitsministers Velvilje — eller maaske er det den højtærede Socialminister, jeg skal appellere til, jeg er ikke rigtig klar over det — over for et Andragende fra Mødrehjælpen i Aarhus om Tilskud paa Finansloven i Lighed med, hvad der er Tilfældet for Mødrehjælpen i København.

Mødrehjælpen i Aarhus er et Barn af Befolkningskommissionen. Den blev ganske vist startet, før Befolkningskommissionens Betænkning forelaa, men ikke før man havde Sikkerhed for, hvad Betænkningen paa